

5. prizor:

Tolmeiner (*s težkim bremenom*): Tukaj sem spet! Pomagajta mi vzdigniti!

Semenič: Kakšno netivo pa vlačiš? (*Pomaga vzdigniti na utrdbo.*)

Tolmeiner: Ni netivo, so krogle! Izposodil sem si jih po vrhu.

Klasiber: Dobri ljudje! Ali so radi dali?

Tolmeiner (*zasoplo, na utrdbi, vedro*): Nisem vprašal.

Klasiber: Tat!

Tolmeiner: Smo pač v vojni. Če bi le vedel, kje bi bilo tega blaga kaj več vzeti. Pa ne vem. Zdaj pa zbogom in hvala! Spim in stražim rad sam.

Semenič: Pa spi in straži! Kadar pa streljaš, odskoči! Sodniku v Kranju je nekoč tako cesarsko orožje glavo odneslo.

Tolmeiner: Ne streljam za parado; mi je menda ne bo. (*Klasiber in Semenič se vrnejo z utrdbe.*)

Semenič: Ta se je pozno našel, a ko se je našel, je bil pri priči vojak brez vsake šole in vaje.

Klasiber: Ali si se ti učil? V glumi o osvobojeni Betuliji? To pač!

Semenič: Betulija? Česa me ne spomniš! (*Napaja.*) Firma stas Bethulia! Fide coelo: non peribit ulla spes Tonante nixa... (*Toplo.*) In najini deklici... (*Vzdihne.*) Kje so časi! (*Molk.*) Ti! Ta Tolmeiner mi je res všeč. S kmetov je. Tlako je delal, pa se je sam prebil v šole, si priboril pošten kruh, bil prvokrat v življenju sit, našel pot, da bi mogel še više, pa se zagledal v mojo vihravost, in huuj! zavrgel kruh, lenobo in lepo žensko... Le kako bo končal? Po sili se mi hoče smiliti.

Klasiber (*navede podobno kakor prej Semenič, a togo, kakor da ne veruje*): Non perit, qui se Tonantis dat regendum dexteræ...

Tolmeiner (*od zgoraj*): Tiho! (*Molk.*)

Semenič (*čez čas*): Ne misli! Smili se mi ne, občudujem ga pa. Prvi naš rov je pognal pod turški. Z nožem med zobmi, pa kakor jazbec pod zemljo! In ko se je vrnil, se je turška kri natekla ob njem iz obleke.

Klasiber: Ne zametuj se in ne zavidaj! Tvoj posel so bile granate. Svoje ime si dobil po njih — Mordschlag studios.

Semenič: Mordschlag. Neumno ime! Jabolka sama pa so bila čedna! Žal, da so prehitro pošla. (*Šum na levi.*) Kaj pa to?

Klasiber: Verige razpenjajo. Saj sem povedal.

Semenič (*trenutno, trudno*): Za zadnje. Mar mi. Sit sem! (*Leže.*) Spal bom.

Klasiber (*trudno*): Saj ne boš, Jurij Gabrijel!

Semenič (*nestrpno*): Pusti me, bezjaški Janez! Saj je rekel Tolmeiner, da nas bo že pravi čas predramil njegov strel. Spal bom.

Klasiber: V božjem imenu! Če moreš. (*Se dvigne, hoče iti.*)

Semenič (*vstane, gleda za njim*): Če nejevoljen nisi zaradi bezjaštva, ki ga tajiš med nami Kranjci. Pa ostani! Ne bom spal.

J. Plečnik, Čebelnjak

Klasiber: Ne moreš! Ne dajo misli, ki se gnetejo, da glava boli!

Semenič: Kaj misli! Srce ne da! (*Nekaj trenutij molk. Spobodno.*) Janez, hvaležen sem ti!

Klasiber: Meni? Počemu?

Semenič: Oči si mi odprl. Ti prvi! Pa če bi to povedati znal.

Klasiber: Kakor čutiš, tako reci! Morda te bom umel.

Semenič: Prav! Če je ta jutranja ura moja in tvoja zadnja, ali če je le moja zadnja —

Klasiber (*trudno*): Bog ti preloži, brat! Zaradi Katarine, otroka ljubkega.

Semenič (*zanosno*): Res, o Katarini bom povedal. A ti ji ne reci otrok. Angel je, cvet, ki mu človek blizu ne sme, še v mislih ne, še v ljubezni ne! Potrdi mi, da je nisem vreden!

Klasiber: Dokler jo boš tako ljubil, si je vreden. Kaj si očitaš?

Semenič: Vse.

Klasiber: Svojo nekdanjo študentovsko objestnost? Tisto malo nerednosti?

Semenič (*bridko*): Vse, sem rekel. Ti pa ne dajaj nedolžnega imena zablodi mladeniški! Potolaži ali pa obsodi! Poznaš me. Ali sem vreden?

Klasiber: In če ne bi bil, in če te Katarina ne bi ljubila, po tem spoznanju v sebi, Jurij Gabrijel, ki si ga zdaj izpovedal, vreden si in Katarina ti je hvaležne ljubezni dolžna.

Semenič: Ali bi mi odpustiti mogla, povej!

Klasiber: Mar nisi viteški? Kakor patron tvoj sveti Jurij? Tolmeiner je rekel tedaj, da se gre umivat. Tudi ti si v krvi in vojni vse pege omil. Lep si in dostojen kakor tvoj drugi patron nadangel Gabrijel.

Semenič: Zanesenjak, božje skruniš! Moliš? Ti umeš, jaz bi le slavil, da me srce ne bi bolelo. Salve dulcis Catharina!

Klasiber (*kot za odgovor*): Ave...

Šapla (*budeč se iz sna*): Virgines fuerunt nunc at exuerunt cum pudore florem...¹ Prekleta

¹ So device bile, pa so izgubile, ker jih sram ni bilo, cvet.